

Що робити, якщо відмовили у виплатах або припинили допомогу для ВПО?

Держава надає внутрішньо переміщеним особам грошову допомогу та інші види соціальної підтримки, покликані допомогти людям адаптуватися до життя після вимушеного переїзду. Однак на практиці переселенці нерідко стикаються з відмовою у призначенні виплат або їх раптовим припиненням через зміни в законодавстві, помилки в реєстрах чи спірні рішення органів соціального захисту.

Інститут прав людини Асоціації правників України підготував практичні рекомендації, які допоможуть з'ясувати причини відмови, перевірити законність такого рішення та скористатися доступними механізмами захисту своїх прав.

Крок 1. З'ясуйте офіційну причину відмови або припинення виплат

Перш за все необхідно отримати письмове рішення з обґрунтуванням причин відмови чи припинення допомоги. Усні пояснення працівників установ не можуть бути підставою для подальшого оскарження.

Для цього слід звернутися до:

- Управління соціального захисту населення (УСЗН);
- Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП), через який подавалася заява.

Юридична консультація на цьому етапі допоможе оцінити, чи відповідає рішення вимогам законодавства.

Крок 2. Перевірте підстави для відмови або припинення виплат

Найпоширенішими законними підставами для припинення чи непризначення допомоги є:

- втрата статусу ВПО через повернення до покинутого місця постійного проживання;

- перебування за кордоном понад 30 календарних днів без поважних причин;
- невідповідність майновим критеріям (наявність депозиту понад 100 тис. грн, придбання нерухомості або транспортного засобу віком до 5 років);
- подання недостовірних відомостей про склад сім'ї, доходи чи інші обставини;
- невідповідність встановленим критеріям отримання допомоги.

Також відмова може бути пов'язана з технічними помилками або неактуальними даними в державних реєстрах.

Крок 3. Перевірте дані та усуньте можливі помилки

Якщо причиною стали неточності в документах або реєстрах, необхідно:

- перевірити правильність персональних даних (ПІБ, ІПН, номер банківського рахунку тощо);
- за потреби подати оновлену заяву з правильними відомостями;
- переконатися, що довідка ВПО є чинною;
- перевірити, чи населений пункт, з якого ви перемістилися, включений до переліку територій, де ведуться бойові дії або які перебувають під тимчасовою окупацією.

Крок 4. Оскаржте рішення в адміністративному порядку

Якщо ви вважаєте рішення неправомірним, спочатку варто скористатися досудовими способами захисту.

Для цього можна:

- подати скаргу керівнику відповідного органу соціального захисту населення;
- звернутися до Національної соціальної сервісної служби України, яка здійснює контроль за дотриманням законодавства у сфері соціальної підтримки;
- залишити звернення на урядових гарячих лініях:
 - 15-45 — Урядова гаряча лінія;

- 15-48 — гаряча лінія з питань внутрішньо переміщених осіб.

Практика свідчить, що офіційне звернення часто допомагає прискорити перегляд справи.

Крок 5. Зверніться до суду

Якщо адміністративне оскарження не дало результату, ви маєте право звернутися до адміністративного суду.

У суді можна вимагати:

- визнання дій органу соціального захисту протиправними;
- скасування рішення про відмову або припинення виплат;
- призначення або поновлення належної допомоги.

Позов до адміністративного суду можна подати протягом шести місяців з моменту отримання офіційного рішення про відмову або припинення виплат.

Важливо зберігати копії всіх поданих заяв, скарг та отриманих відповідей із відмітками про реєстрацію. Ці документи можуть стати важливими доказами під час розгляду справи.

Якщо немає реєстрації на території, з якої ви перемістилися

Особи, які фактично проживали на територіях бойових дій або тимчасової окупації, але не мали офіційної реєстрації місця проживання, також можуть отримати статус ВПО.

Для підтвердження фактичного проживання можуть використовуватися:

- трудова книжка, довідки з місця роботи;
- дипломи, атестати, довідки з навчальних закладів або дитячих садків;
- медичні документи та виписки з місцевих закладів охорони здоров'я;
- документи про право власності або оренду житла;
- квитанції про оплату комунальних послуг та інші документи, що підтверджують проживання.

Безоплатна правнича допомога

Якщо вам відмовили у виплатах або припинили соціальну допомогу для ВПО, ви можете отримати безкоштовну правничу консультацію фахівців проєкту.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ

в робочі дні з 10:00 до 18:00

0 800 300 253*

(безкоштовно)

+380 (44) 492-88-48*

(за тарифами вашого оператора)

***кнопка 1 в голосовому меню**

Проєкт «Надання невідкладної правничої допомоги вразливим групам населення, які постраждали від війни в Україні» реалізується ВГО «Асоціація правників України» за підтримки International Rescue Committee.

Матеріал підготовлено за інформацією адвокати, експертки Асоціації правників України Юлії Спас.